

OSNUTEK

(EVA 2022-1611-0142)

ZAKON

o izvajanju Uredbe (EU) o okviru za sanacijo in reševanje centralnih nasprotnih strank

1. člen

(vsebina)

S tem zakonom se določa pristojni organ in organ za reševanje, ureja način opravljanja nadzora, določajo nadzorni ukrepi, ureja postopek izrekanja nadzornih ukrepov ter določajo prekrški, ki jih pri izvajanju določb Uredbe (EU) 2021/23 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o okviru za sanacijo in reševanje centralnih nasprotnih strank ter spremembi uredb (EU) št. 1095/2010, (EU) št. 648/2012, (EU) št. 600/2014, (EU) št. 806/2014 in (EU) 2015/2365 ter direktiv 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2007/36/ES, 2014/59/EU in (EU) 2017/1132 (UL L št. 22 z dne 22. 1. 2021, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2021/23/EU) izreka pristojni organi.

2. člen

(pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo enako kot izrazi, opredeljeni v Uredbi 2021/23/EU.

3. člen

(pristojni organ)

(1) Organ, pristojen za nadzor nad izvajanjem Uredbe 2021/23/EU in tega zakona, je Agencija za trg vrednostnih papirjev (v nadaljnjem besedilu: agencija).

4. člen

(organ za reševanje)

(1) Organ za reševanje, pristojen za uporabo instrumentov za reševanje in izvajanje pooblastil za reševanje, kot jih določa Uredba 2021/23/EU, je agencija.

5. člen

(sodelovanje med organi in izmenjava informacij)

(1) Agencija in Evropski organ za vrednostne papirje in trge (v nadaljnjem besedilu: ESMA) za namene te uredbe tesno sodelujeta in agencija brez odlašanja zagotovi ESMA vse potrebne informacije za opravljanje njegovih nalog. Agencija in ESMA si na lastno pobudo ali na zahtevo pravočasno izmenjujeta vse informacije, ki so pomembne za izvajanje njihovih nalog na podlagi Uredbe 2021/23/EU in tega zakona.

(2) Agencija Ministrstvu za finance kot pristojnemu ministrstvu zagotovi vse informacije v zvezi z odločitvami ali ukrepi, o katerih je treba uradno obvestiti pristojno ministrstvo, se z njim glede njih posvetovati ali zanje dobiti njegovo soglasje.

6. člen

(način opravljanja nadzora)

(1) Agencija opravlja nadzor nad spoštovanjem Uredbe 2021/23/EU in tega zakona:

1. s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem objavljenih informacij in poročil ter obvestil oseb, ki morajo po Uredbi 2021/23/EU in tem zakonu ali drugih predpisih v zvezi z Uredbo 2021/23/EU poročati pristojnemu organu,
2. z izrekanjem nadzornih ukrepov iz 7. člena tega zakona.

(2) Za odločanje in opravljanje nadzora agencije v posamičnih zadevah se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja trg finančnih instrumentov.

7. člen (nadzorni ukrepi)

(1) Če pristojni organ pri nadzoru ugotovi kršitev Uredbe 2021/23/EU ali tega zakona, lahko izreče naslednje nadzorne ukrepe:

1. izda priporočilo ali opozorilo,
2. odredi ukrepe, potrebne za odpravo ugotovljene kršitve,
3. izreče globo v skladu z 8. in 9. členom tega zakona.

(2) Za izrekanje nadzornih ukrepov agencije v posamičnih zadevah in za sodno varstvo se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja delovanje agencije.

8. člen (prekrški)

(1) Z globo od 12.000 do 150.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki:

1. ne pripravi, vzdržuje in posodablja načrta sanacije, kot to določa 9. člen Uredbe 2021/23/EU;
2. svojih načrtov sanacije ne predloži pristojnemu organu, kot to določa 10. člen Uredbe 2021/23/EU;
3. ne zagotovi vseh informacij, ki so potrebne za pripravo načrtov reševanja, kot to določa 13. člen Uredbe 2021/23/EU;
4. ne predloži in ne izvaja načrta reorganizacije poslovanja, kot to določajo 36., 37. in 39. člen Uredbe 2021/23/EU;
5. pristojnega organa ne obvesti uradno, da propada oziroma bo verjetno propadla, s čimer se krši prvi odstavek 70. člena Uredbe 2021/23/EU.

(2) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 500 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

9. člen (hujši prekrški)

(1) Kadar je narava prekrška iz prvega odstavka prejšnjega člena posebno huda zaradi višine povzročene škode oziroma višine pridobljene protipravne premoženjske koristi ali zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristoljubnosti, se pravna oseba kaznuje z globo v višini:

1. do 10 % skupnega letnega prometa te pravne osebe v predhodnem poslovnem letu oziroma kadar je je pravna oseba podružnica nadrejene družbe, se upošteva promet, ki je razviden iz konsolidiranih računovodskih izkazov končne nadrejene družbe v predhodnem poslovnem letu;
2. do dvakratnega zneska koristi, pridobljene s kršitvijo, kadar je to korist mogoče določiti.

(2) Z globo do višine 5.000.000 eurov se za prekrške iz prejšnjega odstavka kaznuje odgovorna oseba pravne osebe.

10. člen
(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

11. člen
(uporaba določb o prekrških)

Višine in razponi glob, določeni v tem zakonu, veljajo in se uporabljajo ne glede na določbe zakona, ki ureja prekrške.

12. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga

Drugi odstavek 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22), ki določa, da vlada predlaga Državnemu zboru v sprejem zakone, državni proračun, nacionalne programe in druge splošne akte, s katerimi se določajo načelne in dolgoročne politične usmeritve za posamezna področja iz pristojnosti države.

2. Rok za izdajo uredbe, določen z zakonom

/

3. Splošna obrazložitev predloga

Z Zakonom o izvajanju Uredbe (EU) o okviru za sanacijo in reševanje centralnih nasprotnih strank (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) se ureja izvajanje Uredbe (EU) 2021/23 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o okviru za sanacijo in reševanje centralnih nasprotnih strank ter spremembi uredb (EU) št. 1095/2010, (EU) št. 648/2012, (EU) št. 600/2014, (EU) št. 806/2014 in (EU) 2015/2365 ter direktiv 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2007/36/ES, 2014/59/EU in (EU) 2017/1132 (UL L št. 22 z dne 22. 1. 2021, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2021/23/EU). S predlogom zakona se določa pristojni organ in organ za reševanje, ureja način opravljanja nadzora, določajo nadzorni ukrepi, ureja postopek izrekanja nadzornih ukrepov ter določajo prekrški, ki jih pri izvajanju določb Uredbe 2021/23/EU izreka pristojni organi.

Uredba 2021/23/EU, ki se uporablja od 12. 8. 2022, dopolnjuje in nadgrajuje pristop, ki je bil uveden z Uredbo (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (UL L št. 201 z dne 27. 7. 2012, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 648/2012/EU), ki določa enotne bonitetne zahteve za centralne nasprotno stranke (v nadaljnjem besedilu: CNS). CNS so ključne komponente globalnih finančnih trgov, ki posredujejo med udeleženci, tako da delujejo kot kupec za vsakega prodajalca in kot prodajalec za vsakega kupca, ter imajo osrednjo vlogo pri obdelavi finančnih transakcij in upravljanju izpostavljenosti različnim tveganjem, povezanim z navedenimi transakcijami. Uredba 2021/23/EU določa pravila in postopke v zvezi s sanacijo in reševanjem CNS, ki imajo dovoljenje v skladu z Uredbo 648/2012/EU, ter pravila v zvezi s dogovori s tretjimi državami na področju sanacije in reševanja CNS. Trenutno sicer ni nobene CNS s sedežem v Sloveniji.

Cilj zanesljivega okvira za sanacijo in reševanje je v največji možni meri zagotoviti, da CNS določijo ukrepe za okrevanje po finančnih težavah, ob prenehanju preostalih dejavnosti po običajnem insolvenčnem postopku ohraniti kritične funkcije CNS, ki propada ali bo verjetno propadla, ter ohraniti finančno stabilnost in preprečiti znatne negativne učinke na finančni sistem in njegovo sposobnost služiti realnemu gospodarstvu, pri tem pa poskrbeti, da bodo stroški propada CNS za davkoplačevalce čim nižji. Okvir za sanacijo in reševanje dodatno krepi pripravljenost CNS in organov, da ublažijo finančne težave, organom pa zagotavlja dodaten vpogled v priprave CNS na scenarije izjemnih situacij. Organom zagotavlja tudi pooblastila, da se pripravijo na morebitno reševanje CNS in usklajeno obravnavajo CNS v upadu, s čimer prispeva k nemotenemu delovanju finančnih trgov.

4. Predstavitev presoje posledic za posamezna področja, če te niso mogle biti celovito predstavljene v predlogu

/

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

K 1. členu (vsebina)

S členom se opredeljuje vsebina tega zakona.

K 2. členu (pomen izrazov)

Izrazi v tem zakonu so pomensko usklajeni z izrazi, opredeljenimi v 2. členu Uredbe 2021/23/EU.

K 3. členu (pristojni organ)

Pristojnost za nadzor nad izvajanjem Uredbe 2021/23/EU je dodeljena Agenciji za trg vrednostnih papirjev.

K 4. členu (organ za reševanje)

Pristojnost za uporabo instrumentov za reševanje in izvajanje pooblastil za reševanje, kot jih določa Uredba 2021/23/EU je dodeljena Agenciji za trg vrednostnih papirjev.

K 5. členu (sodelovanje med organi in izmenjava informacij)

Načini in postopki sodelovanja med pristojnimi organi, organi za reševanje in ESMA so opredeljeni v 6. in 8. členu Uredbe 2021/23/EU.

K 6. členu (način opravljanja nadzora)

Člen v skladu z Uredbo 2021/23/EU podeljuje agenciji pooblastila za opravljanje nadzora in določa način opravljanja nadzora.

K 7. členu (nadzorni ukrepi)

Člen ureja postopek izrekanja nadzornih ukrepov s strani Agencije za trg vrednostnih papirjev.

K 8. členu (prekrški)

Člen določa globe za prekrške, ki so opredeljene v prvem odstavku 82. člena Uredbe 2021/23/EU ter v 10., 36., 37. in 39. členu Uredbe 2021/23/EU, za pravne osebe in odgovorne osebe pravnih oseb, in sicer glede na težo prekrška in ocenjeno škodo za vlagatelja, ki bi jo potencialno lahko utrpel zaradi nespoštovanja določb Uredbe 2021/23/EU.

K 9. členu (hujši prekrški)

Člen določa primere, ko je narava prekrška iz prvega odstavka 8. člena zakona posebno huda zaradi višine povzročene škode ali višine pridobljene protipravne premoženjske koristi in zaradi storilčevega naklepa ali njegovega namena koristoljubnosti, ter določa višino glob posebej za pravno osebo in osebe iz tretjega odstavka 8. člena zakona.

K 10. členu (višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Ta člen v hitrem prekrškovnem postopku ureja možnost izreka višje globe od najnižje predpisane, ki je sicer določena s tem zakonom.

K 11. členu (uporaba določb o prekrških)

Gre za prehodno določbo, ki zagotavlja usklajenost med upravnimi kaznimi in drugimi upravnimi ukrepi, opredeljenimi v Uredbi 2021/23/EU in v ZP-1.

K 12. členu (začetek veljavnosti)

Člen določa začetek veljavnosti predloga zakona. Predlaga se določitev krajše vacatio legis od običajne. Ker se s predlogom zakona določa izvajanje uredbe (pristojni organi, višina glob za prekrške ipd.), je smiselno, da zakon stopi v veljavo v čim krajšem času. Čas od objave do uveljavitve predpisa (vacatio legis) je tako določen kot najkrajši še dopusten. Pravna varnost s krajšim vacatio legis ne bo ogrožena, saj vsebina uredbe EU, na katero se nanašajo nadzorne pristojnosti in globe po predlogu zakona, velja neposredno, vsebine, ki pa se urejajo s tem predlogom zakona, pa so bile z Agencijo, ki bo pristojni nadzorni organ po tem predlogu zakona, predhodno usklajevane.